

Fastställt på styrelsemöte 11 december 2012

Gruvpolicy

Álbmuts syn på gruvor och mineraler i Sápmi.

Bakgrund

Efter att minerallagen (1991:45) trädde i kraft 1 juli 1992 har ansökningar och beviljande av storskaliga gruvprospekteringar av utländska gruvbolag i Sápmi ökat med oroande hastighet.

Det är genom lagstiftning fritt fram för utländska gruvbolag att prospektera och driva gruvor i Sverige.

Sverige subventionerar detta genom att ha tagit bort en tidigare vinstandel på 50 %, s.k. kronoandel.

Kostnaderna för infrastruktur och samhällsservis belastar berörda kommuner samtidigt som skatteintäkter uteblir på grund av att de som utvinner mineralerna oftast inte är skrivna i aktuell kommun.

Sveriges Geologiska Undersökning (SGU) tillhandahåller gratis information till gruvbolagen om malmfyndigheter i Sverige och vad som finns kvar. Dels genom datormaterial och dels genom mineralprover.

Det kan även finnas olika bidrag - lokaliseringsbidrag, utbildningsbidrag, företagsbidrag - som gruvföretagen kan få del av.

Företagsskatten är dessutom lägre i Sverige än i de flesta andra länder med mineraltillgångar.

Den som äger marken tillerkänns en försumbar ersättning motsvarande en och en halv promille av försäljningsvärdet. Svenska staten nöjer sig med en halv promille.

Sverige betalar för att skänka bort sina mineraler till utländska gruvbolag.

Vinsterna och ersättningar av dessa utvinningar går inte tillbaka till varken Sameting eller kommuner inom vilkas områden prospekteringarna görs.

Det enda som kan stoppa utvinningen anses vara om den strider mot miljöintressen, om det finns anledning anta att undersökningen inte kommer att leda till fynd av något koncessionsmaterial eller om den sökande bedöms vara direkt olämplig att bedriva undersökningsarbetet.

Miljökonsekvenserna av mineralutvinning är inte heller klarlagda då miljön påverkas mycket lång tid efter det tidsperspektiv som gruvprojekten anses fungera i ca 20 år. (En tidsrymd som gruvbolag ofta använder).

Mineralutvinning ger arbetstillfällen. Men, ingen vet hur dessa arbetstillfällen står i relation till den kostnad som miljöförstöring, förgiftat vatten, utsläpp av tungmetaller och andra miljögifter medför på sikt.

Det kan finnas andra metoder för att åstadkomma motsvarande antal arbetstillfällen som en uppbromsning av mineralutvinningen skulle medföra.

Policy

Grunden för Álbmut's gruvpolicy är Urfolksdeklarationen och särskilt artikel 26 som säger att ursprungsfolk har rätt till mark, territorier och resurser som de traditionellt har ägt, besatt eller på annat sätt utnyttjat eller förvärvat samt Sametingets livsmiljöprogram Eallinbiras

Det är principiellt viktigt att det systemfel i minerallagstiftningen som medför en alltför generös syn på prospektering av mineraler i Sverige ska rättas till.

Gruvprospekteringar ska tillåtas restriktivt och helst till endast svenska företag.

Pågående gruvverksamhet ska avslutas innan nästa gruvprojekt tar vid efter principen en i sänder.

Sverige ska försörja sig själv på mineraler och inte att utländska bolag försörjer sig på Sverige.

Miljökonsekvens analyser - och beskrivningar ska utföras av oberoende organ.

Exploatörerna ska fondera resurser i form av miljöavgifter för att kunna åtgärda framtida skador på miljön

Statens kronoandel på 50 % ska återinföras och delar av den ersättningen ska utgå till Sametinget som kompensation för skada på mark och vatten samt ersättning för minskade möjligheter att begagna sedvanerätten.

Ersättning ska också utgå till berörda kommuner för logistik, samhällsservis och uteblivna skatteintäkter, berörd renskötsel och till andra näringar och kulturella traditioner i naturlandskapet.

All dialog om markupplåtelse ska gå via Sametinget, inte genom enskilda samebyar

Sametinget ska få in prospekteringsansökningar samtidigt med Bergsstaten så att den kan sätta sig in i och göra egna bedömningar om vilken påverkan och effekt en prospektering kommer att få ur ett miljö- och allsamtids perspektiv.

De arbetstillfällena som faller bort när prospektering och gruvverksamheten bromsas upp kan ersättas med småskaliga verksamheter som småskaligt jordbruk och renskötsel, slöjd och renskötsel, jakt och fiske och renskötsel, turism och renskötsel och andra verksamheter i kombination.

Med de metoder som renskötseln bedrivs i dag och rådande infrastruktur är det möjligt att skogs- eller jordbruket kan ligga i inlandet utan att arbetet med renskötseln påverkas negativt.

För att upprätthålla och utveckla samisk kultur är det viktigt att samer ges möjlighet att bo i området där kulturen är som starkast, i Sápmi.

Álbmut-Folket